

Mummo meni kouluun

– ja vaari myös!

Punaisen Ristin vapaaehtoiset koulumummot ja -vaarit auttavat Hämeenlinnassa littalan yhtenäiskoulun luokissa. Apukorvat ja -kädet on otettu ilolla vastaan.

TEKSTI TIA YLISKYLÄ KUVAT TAPIO AULU

1 Maj-Lis Laine on koulumummona samassa koulussa, jota hän kävi itse 1950-luvulla.

2 Keijo Kopra on vinyt koululaiset tutustumaan myös entiseen työpaikkaansa, liittalan lasitehtaaseen.

3 Eeva Waulu toimii koulumummona oman lapsenlapsensa luokalle. Koulussa hän on kaikkien yhteinen mummo.

Kolmasluokkalaisten värystehtävä uhkaa riistäytyä sähläykseksi, koska kaikki eivät kuulleet opettaja **Satu Rintalan** ohjeita. Kouluvaari **Tapio Sihvo** näkee heti, kuka tippui kärryiltä. Lapset ottavat häneltä ohjeen tyytyväisinä vastaan ja pääsevät hommaan kiinni.

Tapio Sihvo - Tapsa-vaari - on avustanut liittalan yhtenäiskoulun alaluokkia Hämeenlinnassa jo pari lukuvuotta. Punaisen Ristin koulumummot ja -vaarit aloittivat vapaaehtoistyönsä koululla vuonna 2017.

Tapsa-vaari on kerran viikossa mukana kolmasluokkalaisten koulupäivässä: oppitunneilla, välitunneilla, ruokailussa, kirjastossa ja joskus retkilläkin. Apukorvina, lisäksi ja turvalisena aikuisena.

- Meidät on otettu todella hyvin vastaan. On mukavaa, kun lapset kysyvät apua, Sihvo kertoo.

Hänen lisäksi liittalan yhtenäiskoulussa vieraillee säännöllisesti 8 kouluvaaria ja -mummoa. Useimmat tulevat tuttuun luokkaan kerran viikossa.

Esimerkiksi **Eeva Waulu** käy kolmatta vuotta lapsenlapsensa luokalla koulumummona. Kolmasluokkalaisten ovat jo oppineet, että vierailupäivän ajan Eeva on kaikkien yhteinen mummo.

- Tuntuu hyvältä, kun lapset ovat avoimia ja tulevat halaamaan, Waulu sanoo.

Kolmasluokkalaisten ovat silmin nähden hyvää pataa koulumummojen ja -vaarien kanssa.

- Koulumummo on vähän niin kuin apuope. Auttaa tehtävissä ja tarkistamisessa, kolmasluokkalaisten **Sanni Salmi** kertoo.

- Koulumummot ja -vaarit rohkaisevat, jos on huono päivä, **Eero Cavén** samalta luokalta sanoo.

- Ja jos vaikka liikuntatunnilla sattuu, ne auttavat, **Nelli Lehtinen** lisää.

Mummot eivät kiukuttele

liittalan ekaluokkalaisten keuhuvat kouluvaareja ja -mummoja mukaviksi ja kilteiksi.

- Ne eivät koskaan huuda. Eikä kiukuttele. Jos me ei osata, ne auttavat, **Aatu Sievänen** kertoo.

Emma Kautto ja **Lilja Mäkinen** nyökäävät vieressä: pitää paikkansa. Mummoista ja vaareista on iloa välitunneillakin. Antavat kuulemma vauhtia, tosin ei kovin hurjia. Mutta eikö ole omista, että mummot ja vaarit käyvät koulua?

- No on! Koska ne ovat eläkkeellä, eikä niiden tarvitsisi käydä missään, Aatu sanoo.

Keijo Kopra on ollut kouluvaarien ringissä alusta asti. Viikoittaisten vierailujen lisäksi Kopra vei yhdeksäsluokkalaisten tutustumaan entiseen työpaikkaansa, liittalan lasitehtaaseen. Oppilaat pääsivät näkemään muun muassa lasinpuhaltamista.

"Mummot ja -vaarit ovat tärkeä voimavara koulun arjessa."

- Antoisinta on, että meistä eläkeläisistä on jotain hyötyä. Olemme saaneet pelkkää hyvää palautetta, ja opettajat sanovat, että olemme tervetulleita vaikka joka päivä, Kopra nauraa.

Mummo ja vaarikin oppii uutta

Vaikka koulumummot ja -vaarit ovat solahtaneet kouluarkeen vaivattomasti, uutta on opittu puolin ja toisin. Apuopettajien täytyy tuntea koulun säännöt. Vaitiolovelvollisuutta sekä opettajien ohjeita on noudatettava. Lisäksi nykypäivän koulumaailma vaatii joskus totuttelua.

- Kaikki on niin erilaista kuin silloin kun minä kävin koulua. Silloin kuljettiin rauhassa jonossa ja ruokasalissa oltiin hiljaa. Nyt on meno ja meteliä. Siihen on ollut hieman totutteleminen, **Maj-Lis Laine** kertoo.

Hän kävi samaa liittalan koulua 1950-luvulla, kuten myös Keijo Kopra. Vanhimmat seinät ovat heille tuttuja, vaikka koulua on myöhemmin laajennettu, ja moni luokka on muuttanut paikkaa.

Leena Lempimäki yllättyi, miten matematiikka voi avautua vielä mummolekin.

- Ihan yks kaks napsahti, että näin hän ne luvut menevät! Ajatella, että itsekin vielä opin. Ennen se oli laskentoa, nyt matematiikkaa, Lempimäki sanoo.

Opettajat kiittävät apuvoimista

Vapaaehtoiset koulumummot ja -vaarit ovat olleet toimiva apu liittalan alaluokilla. Opettaja Satu Rintalan mukaan mummoilla ja vaareilla on ilmiömainen kyky nähdä, jos jollakin lapsella on huolta tai murhetta.

- Koulumummoilla ja -vaareilla on aina laastareita taskussa - etenkin henkisiin haavereihin! He ovat vierellä kulkijoina korvaamattomia. Minulla ei ole aina mahdollisuutta keskittyä yhteen oppilaaseen, kun täytyy pitää koko paketti hallussa, Rintala sanoo.

Lisäksi retkeily olisi turvatonta ilman toista aikuista. Nyt riittää aikuisen valvovat silmät pyöräletkan molempiin päihin.

Ekaluokan opettaja **Hannele Huuskonen** kiittää käytännön avusta. Lapsille on tärkeää tulla kuulluksi ja saada aikuisen apua.

- Olen todella kiitollinen koulumummoista ja -vaareista! He ovat tärkeä voimavara koulun arjessa. Lisäksi lasten ja eläkeikäisten vuorovaikutuksesta on tullut luontevaa, Huuskonen sanoo.

Opettajien mukaan yhteistyö on sujunut mutkattomasti. Koulumummoihin ja -vaareihin voi luottaa, ja he osavat toimia itsenäisesti. Kokonaisvastuu on kuitenkin opettajalla. Mummot ja vaarit eivät esimerkiksi selvittele riitatilanteita.

- Arki on ollut paras opettaja yhteiseen toimintakulttuuriin. Minulle ei ole tullut lisätyötä, Satu Rintala sanoo.

Punainen Risti perehdytti ja vakuutti

Punaisen Ristin Kalvolan osasto sai idean koulumummoihin ja -vaareihin Turusta. **Mauri Järvinen** kävi paikan päällä ottamassa mallia ja houkutteli ensimmäiset vapaaehtoiset mukaan toimintaan.

Alussa sovittiin yhteisistä pelisäännöistä. Punainen Risti järjesti koulumummoille ja -vaareille perehdytyksen ja vakuutuksen koulupäivien ajaksi.

- Parasta on, että olemme yhdessä koulun kanssa saaneet suunnitella, miten vapaaehtoistoiminta toteutetaan. Koulumummot ja -vaarit ovat mukana ilolla ja täydestä sydämestään. Se on upeaa, Kalvolan osaston puheenjohtaja **Hanna Myllynen** sanoo.

liittalan yhtenäiskoulussa iltapäivä on vasta alkamassa, mutta ekaluokan koulupäivä on jo päättymässä. Muutama levoton takapuoli vispaa jo tuolla siihen malliin, että nyt riittää. On opittu, on juteltu, on leikitty ja vaikka mitä. Onko kaikki olennainen jo sanottu?

- Meillä on maailman paras ope, **Jimi Virtanen** huikkaa.

- Ja maailman parhaat koulumummot ja -vaarit, **Joni Sinkkonen** säestää. ●